

วิเคราะห์ข้อถกเถียงทางการเมืองของสี่นักวิชาการคนสำคัญของไทย :

บทความจากสื่อสาธารณะในช่วงวิกฤต พ.ศ. 2549–2557

AN ANALYSIS OF POLITICAL ARGUMENTS BY FOUR IMPORTANT THAI SCHOLARS:
ARTICLES FROM PUBLIC MEDIA DURING THE TIME OF THE 2006–2014 CRISES

วิษณุ วณิชพัทธ์¹, พัด ลวางกูร², ชัยชนะ อิงคะวัต³, วิทยากร เชียงกุล⁴

¹ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการเมือง, ^{2, 3, 4}อาจารย์ที่ปรึกษา

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Vit Vanichapat¹, Pad Lawangkul², Chaichana Ingavata³, Witayakorn Chiengkul⁴

¹Doctor of Philosophy Program in Politics, ^{2, 3, 4}Advisory Committee

Faculty of Political Science, Ramkhamhaeng University

e-mail : v.vitvit@gmail.com

Abstract

In this dissertation, the researcher studied the political arguments by four important Thai scholars in respect to the following issues: (1) The 2006 coup d'état; (2) the major government crackdown on protestors in May 2010; and (3) the boycott of the general election on February 2, 2014. These issues were broached in the writings or public articles published in Thai printed media, Thai online printable media, and articles based on interviews, seminars and academic forum in addition to other related sources.

The objectives of the researcher in studying the arguments by these four scholars were as follows: (1) to analyze the political arguments and the reasoning to support the idea, including justifying the ideas applied to the arguments by Thai scholars through the public articles during the time of 2006–2014 crises; (2) to compare the political agreements among four important Thai scholars to get the conclusion of political agenda, including the means to get it.

Findings were as follows: The political arguments by four scholars had shared something in common (eg. the source and scope of power and the violence) in that they did not reject the democracy regime with the King as the head of state. However, the points of the arguments were regarded to the difference of primary definition and assumption. For example, the source and scope of power, one party who would like to expand the royal/prerogative respects for the purpose of appointing the government who had the knowledge, morality, and the same political viewpoints. The other party would like to expand the people power for the purpose of election, the governing power and the same political viewpoints.

Keywords : Political Arguments, Writing Public Article, the Crises, Thai Scholars, Coup d'état, Major Government Crackdown on Protestors, Boycott of the General Election, State Violence

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “วิเคราะห์ข้อถกเถียงทางการเมืองของสำนักวิชาการคนสำคัญของไทย: บทความจากสื่อสาธารณะในช่วงวิกฤต พ.ศ. 2549–2557” ประกอบด้วย 2 ประเด็นหลัก ได้แก่ ที่มาและขอบเขตของอำนาจ และความรุนแรง โดยจะศึกษาข้อถกเถียงทางการเมืองของสำนักวิชาการปัญญาชนคนสำคัญของไทยผ่าน 3 วิกฤตทางการเมือง ได้แก่ (1) การรัฐประหาร พ.ศ. 2549 (2) การสลายการชุมนุมครั้งใหญ่โดยรัฐ (บาล) เดือนพฤษภาคม 2553 (3) การคัดค้านการเลือกตั้งทั่วไป วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557 ในสื่อสิ่งพิมพ์ไทย สื่อสิ่งพิมพ์ไทยออนไลน์ หรือส่วนอื่นที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์คือ (1) เพื่อศึกษาความคิดทางการเมืองหรือการให้เหตุผลของการถกเถียงผ่านบทความสาธารณะในสามช่วงวิกฤต พ.ศ. 2549–2557 ของนักวิชาการไทย (2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดทางการเมืองหรือการให้เหตุผลของการถกเถียงของสำนักวิชาการไทย มีประเด็นทางการเมืองอะไรและอย่างไร ผลการวิจัยพบว่า ข้อถกเถียงทางการเมืองของสำนักวิชาการไทย มีพื้นที่ของความร่วมมือหรือจุดร่วมกันในท่ามกลางการวิาทะทั้งที่มาและขอบเขตของอำนาจ และความรุนแรงคือ การไม่ปฏิเสธการมีระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข แต่ในพื้นที่ของความขัดแย้งหรือจุดแตกต่างกันของสำนักวิชาการไทยแต่ละท่านมีการให้นิยามตั้งต้นหรือตั้งสมมติฐานเริ่มต้นของเนื้อหาประชาธิปไตยอยู่ในระดับที่แตกต่างกันคือ ในด้านที่มาและขอบเขตของอำนาจจากฝ่ายหนึ่งต้องการขยายพระราชอำนาจเพื่อการแต่งตั้งกลุ่มผู้ปกครองที่มีความรู้ มีคุณธรรมและมีแนวโน้มการมองวิกฤตที่เกิดขึ้นไปในทิศทางเดียวกัน กับอีกฝ่ายที่ต้องการขยายอำนาจประชาชนเพื่อการเลือกตั้งในทุก ๆ อำนาจในการปกครองจะมีการมองวิกฤตหรือความรุนแรงมีแนวโน้มใกล้เคียงเช่นกัน

คำสำคัญ : ข้อถกเถียงทางการเมือง บทความ ช่วงวิกฤต นักวิชาการไทย การรัฐประหาร การปราบปรามผู้ชุมนุมทางการเมือง การคัดค้านการเลือกตั้ง ความรุนแรงโดยรัฐ

บทนำ

นักวิชาการหรือปัญญาชนอยู่ควบคู่กับการเมืองของประเทศไทยมาอย่างยาวนาน เป็นผู้นำทางความคิด มีการสร้างความรู้ ปัญญาชนเป็นบุคคลสาธารณะ ความคิดและความรู้ที่ปัญญาชนสร้างขึ้นเป็นสมบัติสาธารณะ และสมบัติสาธารณะจะถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะต้องได้รับการประเมินคุณค่าและการวิพากษ์วิจารณ์เพื่อจะสามารถใช้ประโยชน์และ“ต่อยอด”ให้เกิดสมบัติสาธารณะใหม่ที่มีคุณค่าหรือประโยชน์ต่อสังคมมากขึ้น (สายชล สัตยานุรักษ์, 2555) (Saichon Sattayanurak, 2012)

เมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2549 กลุ่มนักวิชาการวุฒิสมาชิก ราชนิกุล แพทย์อาวุโส นักบริหารนักวิชาการและศิลปินแห่งชาติ นำโดย ชัยอนันต์ สมุทวณิช ผู้บังคับ

การโรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย ได้ร่วมกันลงนามถวายฎีกาขอพระราชทานรัฐบาลชั่วคราว และนายกรัฐมนตรีคนใหม่ เพื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญและบริหารประเทศชั่วคราว จนกว่าการเลือกตั้งจะแล้วเสร็จให้เป็นไปตามมาตรา 7 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

ต่อมาชัยอนันต์ สมุทวณิช และปราโมทย์ นาครทรรพ นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ ร่วมแถลงข่าวว่าจะเปิดโอกาสให้บุคคลที่สนใจเข้ามาร่วมลงชื่อเพิ่มอีกภายใน 1-2 วัน โดยจะนำรายชื่อกราบบังคมทูลผ่านสำนักพระราชวัง สำนักพระราชวัง เพื่อถวายฎีกากราบบังคมทูลฯ ความเดือดร้อน เกรงบ้านเมืองจะมีภัยจึงช่วยหาทางป้องกัน แต่เพื่อแก้วิกฤติของประเทศชาติ

และรักษาประชาธิปไตยและรัฐธรรมนูญ เป็นวิธีการที่เรียกว่า “ราชประชาสมาสัย” ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติที่มีอยู่มา นานแล้วในสังคมไทย

ขณะเดียวกัน ชัยอนันต์ สมุทวณิช กล่าวว่า การ ใช้มาตรา 7 ตามรัฐธรรมนูญไม่ได้หมายถึงการฉีก รัฐธรรมนูญ แต่ใช้เพราะบ้านเมืองยังอยู่ในสภาพวุ่นวาย เกิดสุญญากาศคือ ไม่มีสภาผู้แทนราษฎร และ นายกรัฐมนตรี หรือนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี ออกจากตำแหน่ง ดังนั้น จึงต้องมีการแก้รัฐธรรมนูญให้ แล้วเสร็จก่อนเพื่อกำหนดกติกาที่เป็นกลางให้รัฐบาลและ ฝ่ายค้านแข่งขันกันอย่างเป็นธรรมคงจะแก้ปัญหาได้ เรียบร้อย แต่เมื่อเกิดความวุ่นวายจึงอยากให้รัฐบาล รักษาการเป็นผู้สนองพระบรมราชโองการในการบังคับใช้ มาตรา 7 แก้ไขรัฐธรรมนูญเพิ่มเติม ให้นำมาตรา 7 มาใช้ และงดใช้รัฐธรรมนูญบางมาตรา โดยการตั้งสภานิติ บัญญัติแห่งชาติขึ้นมาแก้ไขรัฐธรรมนูญ การทำประชา พิจารณ์และสรุปส่งทูลเกล้าฯ ต่อไป(ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2549) (Chai-anan Samudavanija, 2006)

ทางด้าน นิธิ เอียวศรีวงศ์ นักวิชาการ มองว่า ประชาธิปไตยยังไม่ถึงทางตัน ยังสามารถแก้ไข้ปัญหาได้ ภายใต้ระบบการเมืองปกติ การที่มีการถวญฎีกา ขอ พระราชทานรัฐบาลชั่วคราว และนายกรัฐมนตรี คนใหม่ หรือการใช้มาตรา 7 ซึ่งเป็นสิทธิธรรมจากพระราช อำนาจ ซึ่ง นิธิ เอียวศรีวงศ์ เกรงว่าหากจะมีการ เลือกตั้งอีกในภายหน้า คนที่จะเข้ามาบริหารบ้านเมืองจะ ไม่ปล่อยให้กลไกประชาธิปไตยที่แท้จริง หรือ กระบวนการทางสังคม เติบโตขึ้นมาถ่วงดุลอำนาจของ ตน การอยากได้ “คนดี” จากการพระราชทาน ยังคงต้อง มีกระบวนการประชาธิปไตยเหลือในสังคมไทยสำหรับ การต่อรองเชิงนโยบายของคนกลุ่มต่าง ๆ อีกหรือไม่ โดยเฉพาะคนไร้อำนาจที่อยู่บนบันไดชั้นล่าง ๆ ของสังคม (นิธิ เอียวศรีวงศ์, 2549) (Nithi Eawsriwong, 2006)

ในส่วนของ เกษียร เตชะพีระ (2549) (Kasian Tejapira, 2006) กล่าวว่า รัฐธรรมนูญตามมาตรา 7 ไม่

สามารถนำมาบังคับใช้ได้ เพราะเป็นการใช้อำนาจ สมบูรณาญาสิทธิราชย์เฉพาะกิจ ซึ่งจะใช้ได้เฉพาะยุคที่ รัฐบาลล้มเหลว บ้านเมืองไม่มีชื่อแป หรือตกอยู่ในภาวะ บ้านป่าเมืองเถื่อน เกษียร เตชะพีระ มีความเห็นว่าการ นำมาตรา 7 มาใช้กำจัดศัตรูทางการเมืองจะเป็นการ ทำลายการเมืองไทย และพระมหากษัตริย์เป็นของ ประชาชนทุกคน จะเลือก ฝ่าย ไตฝ่ายหนึ่งไม่ได้

การขอให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงใช้ “พระราชอำนาจ”(royal prerogative) พระราชทาน นายกรัฐมนตรี โดยอ้างมาตรา 7 แห่งรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย ปี พ.ศ. 2540 บรรดักดี อุวรรณโณ (2549) (Borwornsak Uwano, 2006) แสดงความไม่เห็น ด้วยเพราะขัดแย้งกับมาตราอื่น ๆ หลายมาตราใน รัฐธรรมนูญซึ่งต้องถูกงดใช้ ความคิดเห็นดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับมีชัย ฤชุพันธ์ กล่าวว่า การขอพระราชทาน ตามมาตรา 7 ทำให้พระมหากษัตริย์ต้องตัดสินใจเข้าข้างใด ข้างหนึ่งทั้งที่พระองค์ทรงเป็นกลาง (เกษียร เตชะพีระ, 2549) (Kasian Tejapira, 2006)

ในคืนวันที่ 19 กันยายน 2549 บรรดาผู้นำเหล่า ท้าพไทยได้พากันยึดอำนาจจากรัฐบาลรักษาการของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ซึ่งอยู่ระหว่างการ เดินทางไปยังสหรัฐฯ เพื่อร่วมการประชุมขององค์การ สหประชาชาติ โดย พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ผู้ บัญชาการทหารบกในขณะนั้น ประกาศตัวเป็นหัวหน้า คณะรัฐ ประหาร ที่เรียกตัวเองว่า “คณะปฏิรูปการ ปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข” หรือ คปค. ซึ่งการยึดอำนาจของพล เอกสนธิ บุญยรัตกลิน เป็นไปอย่างราบรื่นปราศจากการ ต่อต้านด้วยอาวุธ ภายหลังจากประชาชนจำนวนมากออกมา ประท้วงขับไล่ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ออกจากตำแหน่ง นายกรัฐมนตรี มีขึ้นอย่างต่อเนื่องและยาวนาน

ทั้งนี้ การรัฐประหารที่เกิดขึ้นเป็นครั้งสุดท้าย ก่อนการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 คือ การ รัฐประหารเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2534 คณะ

รัฐประหาร ที่เรียกตัวเองว่า คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ หรือ รสช. ได้ใช้กำลังยึดอำนาจจากรัฐบาลของ พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ด้วยข้อหาที่แทบไม่ต่างไปจากเหตุผลที่ใช้ในการยึดอำนาจของทักษิณในครั้งนี้ แต่ในความเห็นของนักวิชาการส่วนใหญ่คุณค่อนข้างพึงพอใจที่สามารถล้มรัฐบาลทักษิณได้ในช่วงแรก ดังนี้

ความเห็นของปราโมทย์ นาครทรรพ (2549) (Pramote Nakornrab, 2006) มีท่วงทำนองเห็นด้วยที่รัฐประหารในครั้งนี้สามารถไล่ทักษิณลงจากอำนาจได้ แต่ยังมีเป้าหมายที่ไกลกว่านั้นคือราชประชาสมาสัย ปราโมทย์ อธิบายว่า มีความเห็นเกี่ยวกับการยึดอำนาจครั้งนี้หรือไม่ เห็นใจแต่ไม่เห็นชอบ หากการปฏิรูปใหญ่เกิดขึ้นช้าอีกสักหนึ่งคืน หลังจากที่พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยและประชาชน (พธม.) ชุมนุมเสร็จแล้วเดินไปจับมือเชิญให้กองทัพแห่งชาติเข้ามาสมทบและช่วยกันปฏิรูปการปกครอง นั่นจะเป็นวินาทีที่ดังมาก

ครั้นต่อมาความคิดของปราโมทย์ นาครทรรพ ที่ไม่เห็นด้วยกับการรัฐประหาร แต่เห็นในสิ่งที่จำเป็นกว่า และกำหนดใช้คำว่า “หลักภัยพิบัติชัดแจ้ง” (clear and present danger) หมายถึง การรัฐประหาร ซึ่งเป็นสิ่งที่เลวร้ายหรือเป็นอันตรายน้อยกว่าเพื่อกำจัดระบอบทักษิณ ให้พ้นไป และในวินาทีที่ดังมากนั้น คือ การที่ประชาชนเข้าร่วมกับกองทัพแล้วขึ้นไปรายงานตัวกับกษัตริย์ เพื่อรอพระบรมราชวินิจฉัย หรือรอโปรดเกล้าฯ เพื่อเริ่มต้นราชประชาสมาสัย มิใช่เพื่อให้เกิดรัฐประหารเหมือนอย่างที่เคยผ่านมาในอดีต

การถกเถียง การโต้ตอบของนักวิชาการโดยปกติแล้ว จะมีลักษณะและรูปแบบไม่ตรงไปตรงมา ดังตัวอย่างของสมศักดิ์ เจียมธีรสกุล (ประชาไท, 2550) (Prachatai, 2007) การตอบโต้พาดพิงกันจะกระทำการในทางความคิดโดยไม่เอ่ยชื่อ ไม่บอกว่าเป็นใคร เพียงแต่บอกเป็นนัยยะว่าเป็นอาจารย์ นักกฎหมาย นักรัฐศาสตร์ เป็นต้น จากการพิจารณาผลงานของนักวิชาการของไทยบนสื่อสาธารณะในช่วงเวลาประมาณหนึ่งทศวรรษ หรือ

10 ปี เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2547 ถึง พ.ศ. 2557 ผู้วิจัยมองว่างานเขียนของนักวิชาการ ที่จะเลือกมาทำวิจัยทุกคนต่างเป็นนักวิชาการของประเทศไทยที่คัดเลือกมาจำนวน 4 คน คือ นิธิ เอียวศรีวงศ์, เกษียร เตชะพีระ, ปราโมทย์ นาครทรรพ และชัยอนันต์ สมุทวณิช ที่ได้รับการยอมรับว่าอยู่ในระดับต้น ๆ ของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแวดวงวิชาการด้วยกัน เป็นข้อวิพากษ์ที่มีประโยชน์ในการใช้เป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการ ตลอดจนสามารถดูบริบทและความซับซ้อนของปัญหาของสังคมการเมืองไทยได้เป็นอย่างดี แต่ยังมีความคิดเห็นที่มีการถกเถียงถึงปัญหาอันหลากหลายส่วน ซึ่งมีความโน้มค่อนข้างไปทางสนับสนุน หรือต่อต้าน “วิธีการและการใช้อำนาจ” ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ในประเด็น เช่น การใช้พระราชอำนาจ ตามมาตรา 7 การขยายขอบเขตอำนาจศาลตุลาการ การเรียกร้องให้กองทัพทำการรัฐประหาร การสลายการชุมนุมของคนเสื้อแดง ในเดือนพฤษภาคม 2553 การคัดค้านกระบวนการเลือกตั้งจนกระทั่งมีเหตุการณ์ผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บเกิดขึ้น ในปี พ.ศ. 2557 มีประเด็นที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในเรื่องที่มาและขอบเขตของอำนาจและความรุนแรงที่เกิดขึ้นในระบอบประชาธิปไตยของการเมืองไทยโดยมีเป้าหมายให้ความสนใจกับวิกฤตทางการเมืองของไทยในประเด็นที่แตกต่างกันตามลำดับเวลา ดังนี้

ประเด็นเรื่อง การรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ย้อนกลับไปโดยเริ่มต้นเมื่อรัฐบาลทักษิณ ชินวัตรตัดสินใจยุบสภาผู้แทนราษฎร เปิดให้มีการเลือกตั้งวันที่ 2 เมษายน 2549 ฝ่ายค้านบอยคอตไม่ลงเลือกตั้ง มีการรณรงค์ให้มีรัฐบาลพระราชทาน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงตรัสว่า มาตรา 7 ใช้ไม่ได้ และการเลือกตั้งแบบพรรคเดียวไม่เป็นประชาธิปไตยให้ศาลเข้ามาจัดการ จากนั้นมีการปลดคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ศาลปกครอง และศาลรัฐธรรมนูญมีคำพิพากษาให้การเลือกตั้งในวันที่ 2 เมษายน 2549 เป็นโมฆะ (ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2549) (Chai-anan Samudavanija,

2006) จนกระทั่งเกิดการรัฐประหารปี พ.ศ. 2549 ที่ นักวิชาการคงยังมีการชูประเด็น เช่น “มาตรา 7” “ตุลาการภิวัตน์” “องค์กรอิสระ” “การแก้ไขรัฐธรรมนูญ” “ปฏิรูปก่อนการเลือกตั้ง” เป็นข้อถกเถียงกันต่อมาอย่างกว้างขวางและยังมีเหตุการณ์และบริบทที่สำคัญ หลากหลายประเด็น ดังนี้

การตั้งรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่รำลึกกันว่าตั้งในค่ายทหาร และเกิดการย้ายข้างของ นายเนวิน ชิดชอบ จนสามารถตั้งรัฐบาลได้ กลุ่มคนเสื้อแดงชุมนุมเรียกร้องให้นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ยุบสภาผู้แทนราษฎร เนื่องจากมีความไม่ชอบธรรมจากที่มาของการจัดตั้งรัฐบาลในค่ายทหาร

ปี พ.ศ. 2553 เกิดเหตุการณ์สลายการชุมนุมครั้งใหญ่มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บจำนวนมาก ชัยอนันต์ สมุทวณิช กล่าวถึงสงกรานต์ปี พ.ศ. 2553 ว่าได้กลายเป็นสงกรานต์เลือด แต่เหตุการณ์ครั้งนี้ก่อให้เกิดความสะเทือนใจกับคนไทยจำนวนมาก เพราะเห็นใจและสงสารทหารที่โดนระเบิด และถูกยิงบาดเจ็บล้มตายไปหลายคน (ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2553) (Chai-anan Samudavanija, 2010) ขณะเดียวกัน พวกเสื้อแดงเห็นว่าชนชั้นและอุดมการณ์ของรัฐไทยเวลานี้คือ พวกอำมาตย์ หรือจะพูดว่า “ความคิด ค่านิยมแบบอำมาตย์” ครอบงำอยู่ก็ได้ คำว่า “อำมาตย์” ในที่นี้กินความรวมถึงสถาบันพระมหากษัตริย์ด้วย ดังนั้น คำว่า “รัฐไทยใหม่” จึงน่าจะหมายถึง รัฐที่กลุ่มอำมาตย์ และสถาบันพระมหากษัตริย์ไม่มีอำนาจครอบงำสังคมและการเมือง (ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2553) (Chai-anan Samudavanija, 2010)

ขณะเดียวกัน นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2552) (Nithi Eawsriwong, 2009) กล่าวถึงเรื่องเดียวกันนี้ว่า ความเคลื่อนไหวของประชาชนในรอบ 3-4 ปีที่ผ่านมาจะใช้ชื่อ “ประชาธิปไตย” ทั้งสองสี แต่ก็ไม่ได้มุ่งที่จะสถาปนาระบอบประชาธิปไตยแท้จริงขึ้นในประเทศไทยทั้งสองสีเหมือนกัน

ตั้งแต่การชุมนุมของพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยมีชนชั้นนำเข้าร่วมจำนวนมากอย่างไม่เคยปรากฏขึ้นมาก่อน จนกระทั่งเกิดการชุมนุมของกลุ่มเสื้อแดงซึ่งมีชนชั้นนำแต่เป็นส่วนน้อย โดยส่วนใหญ่จะเป็นคนชั้นกลางลงไปจนกระทั่งก่อนเกิดการสลายการชุมนุมเดือนพฤษภาคม 2553 โดย นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2553) (Nithi Eawsriwong, 2010) กล่าวถึงกลุ่มคนชั้นเกิดใหม่ที่เป็นกลุ่มที่อาจใหญ่และมีจำนวนมากที่สุดในประเทศคือคนชั้นกลางระดับล่างว่า ขบวนการเสื้อแดง คนเหล่านี้คือคนชั้นกลางระดับล่างซึ่งเลิกเป็นเกษตรกรรายย่อยไปนานแล้ว ฐานการผลิตของเขาอยู่ในตลาดอย่างเต็มตัว มีความจำเป็นต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะทุกระดับ แต่มาพบตัวเองอยู่ในโครงสร้างการเมืองที่ไม่เปิดโอกาสให้ตัวของพวกเขาได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าการเลือกตั้ง (ซึ่งได้ถูกทำให้เป็นหมันไปเสียอีกเพราะการรัฐประหารหรือการจัดตั้งรัฐบาลในค่ายทหาร) ขบวนการเสื้อแดง จึงมีลักษณะ “ปฏิวัติ” มากขึ้น และ “ประชาธิปไตย” ที่เขาเรียกร้องจึงแตกต่างจาก “ประชาธิปไตย” ของนักวิชาการและปัญญาชนสาธารณะเป็นส่วนใหญ่ และง่ายที่จะถูกกล่าวหาว่าเป็นคอมมิวนิสต์ ในขณะเดียวกันชื่อของ “ทักษิณ” กลับกลายเป็นความหมายจากคนหน้าเหลี่ยม เป็นสัญลักษณ์ของรัฐที่อาทรต่อคนเล็ก ๆ มากขึ้น และไม่ใช่อาทรในลักษณะสังคมสงเคราะห์เท่านั้น แต่เป็นความอาทรในลักษณะรัฐสวัสดิการ กล่าวคือ เป็นสิทธิแต่ไม่ใช่ความน่าสงสาร แม้จะถูกสลายการชุมนุมลงได้ในที่สุด (ด้วยวิธีรุนแรงหรือวิธีไม่รุนแรงก็ตาม) จะเห็นได้ว่าสังคมการเมืองไทยไม่อาจขัดขวางการนี้ลงไปได้ ไม่ว่าจะด้วยวิธีรุนแรง หรือวิธีอื่นใด นอกจากนั้นต้องปรับเปลี่ยนระบบการเมืองเพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงคนชั้นเกิดใหม่กลุ่มนี้ด้วย

ในช่วงเวลาเดียวกันเกษียร เตชะพีระ (2553) (Kasian Tejapira, 2010) ได้กล่าวถึงเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองและการใช้อำนาจที่เกินขอบเขตของรัฐบาล

ซึ่งเกษียร เตชะพีระ ตั้งคำถามและพูดถึงข้อร้องกับรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ว่ากำลังใช้วิธีการแก้ปัญหาที่ผิดที่จะใช้ความรุนแรงกับประชาชนแทนที่จะเลือกการยุบสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งนับเป็นทางออกที่ง่ายกว่า ถูกต้องกว่า และชอบธรรมกว่า โดยกล่าวเพิ่มเติมว่า “นี่หรือที่รัฐบาลและ คอจ. ต้องการ ในหลายปีที่ผ่านมาคนไทยฆ่ากันมากมายเกินไปแล้ว หยุดฆ่าเถอะครับ ก่อนจะไม่มีประเทศไทยเหลือให้ลูกหลานเราได้อยู่กันต่อไป...” แต่รัฐบาลไม่เลือกทางออกที่ เกษียร เตชะพีระ เสนอ กลับเลือกใช้ความรุนแรงเป็นทางแก้ปัญหาแทนด้วยการล้อมปราบจนมีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บที่นับจำนวนได้มากที่สุดอีกครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์การเมืองไทย (เกษียร เตชะพีระ, 2553) (Kasian Tejapira, 2010)

หลังการสลายการชุมนุมใหญ่ 19 พฤษภาคม 2553 ปราโมทย์ นาครทรรพ(2553) (Pramote Nakorntab, 2010) กล่าวเรียกร้องถึงนายทนาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ว่าให้ทำการราชประชาสมาสัยเสียโดยเร็ว โดยไม่ต้องทำการอื่นใดอีกต่อไปเพื่อนำไปสู่การเลือกตั้ง ให้คำแนะนำว่าการทำการปฏิวัติประชาธิปไตยอย่างแท้จริงคือ ประชาธิปไตยแบบราชประชาสมาสัย โดยกล่าวว่าอยากขอร้องให้พี่น้องประชาชนทุกภาคส่วนหันมาสนับสนุนท่านนายกรัฐมนตรีทราบเท่าที่ยังดำรงตำแหน่งอยู่จนกว่าจะกวาดล้างกบฏสำเร็จ อย่าได้คิดนำพรรคร่วมเข้าสู่การเลือกตั้งสมัยหน้าเลย และขอให้ท่านนายกรัฐมนตรีร่วมกับพี่น้องชาวไทย ในการปูพื้นฐานไปสู่การปฏิรูปและความสงบสุข ขณะเดียวกันอยากให้พี่น้องประชาชนสนับสนุนนายกรัฐมนตรี

ในส่วนของ นิธิ เอียวศรีวงศ์ (ประชาไท, 2553) (Prachatai, 2010) มีข้อสังเกตให้พิจารณาดูว่า การปราบปรามการชุมนุมแล้วมีคนตายมากมายขนาดนี้ ถ้าเป็นทุกครั้งจะมีคนชนชั้นกลางออกมาเรียกร้อง ความเป็นธรรมให้แต่ครั้งนี้ไม่มี อธิบายว่า “ผมว่ามันเป็นครั้งแรกในเมืองไทยนะ ที่การต่อสู้ทางการเมืองไม่ใช่การต่อสู้ของกลุ่มการเมืองอย่างเดียว มันมีการต่อสู้ทางสังคมอยู่

ด้วย...” นิธิ เอียวศรีวงศ์ กล่าวในทำนองว่าการต่อสู้ไม่ใช่เพียงอุดมการณ์ทางการเมืองแต่เพียงอย่างเดียว มันมีลักษณะใหม่ที่เกิดขึ้นแล้ว ซึ่งถ้ามองในความหมายของคาร์ล มาร์ค (Karl Marx) สามารถอธิบายว่าการต่อสู้ทางชนชั้น (class struggle) คือการต่อสู้ทางชนชั้นระหว่างชนชั้นนำกับชนชั้นล่างที่ไม่ใช่กรรมกร ในกรณีของประเทศไทยอาจกำลังเริ่มขึ้นแล้ว

เหตุการณ์เมื่อนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ยุบสภาผู้แทนราษฎรจัดการเลือกตั้งใหม่ได้เกิดการชุมนุมเรียกร้องในปี พ.ศ. 2552-2553 ของ นปช. (แนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ) หรือกลุ่มคนเสื้อแดงจนมีผู้เสียชีวิตรวมกว่า 100 คน นายทนาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จึงยังเดินทางดำรงตำแหน่งอีก 1 ปีกว่าจนประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎรในช่วงพฤษภาคม 2554 โดยเปิดโอกาสให้มีจัดการเลือกตั้งทั่วไปในปี พ.ศ. 2554

หลังจากการพ่ายแพ้เลือกตั้งต่อ น.ส. ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร จากพรรคเพื่อไทยอย่างขาดลอย นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้รักษาสัญญาด้วยการประกาศลาออกจากราชการตำแหน่งหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ แต่แล้วนายอภิสิทธิ์ หวนย้อนกลับมารับตำแหน่งหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์อีกครั้งในปลายเดือนพฤษภาคม 2555

เกิดวิกฤตการณ์คัดค้านการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557 ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัย เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2557 (โดยเสียงข้างมาก) ว่าการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557 ตามพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2556 ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ (ซึ่งเราเรียกทั่วไปว่า “โมฆะ”) เพราะไม่สามารถจัดการเลือกตั้งทั่วไปให้แล้วเสร็จ ทั่วราชอาณาจักรภายในวันเดียว โดยศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2557 ไปแล้วว่าให้นายกรัฐมนตรีคนปัจจุบันพ้นจากตำแหน่ง (อมร จันทรสมบุรณ์, 2557) (Amorn Jantrasomboon, 2014) และกรณีการใช้อำนาจหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ย้ายนายถวิล เปลี่ยนศรี เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ (ยินดี วัชรพงศ์ ต่อสุวรรณ, 2557) (Yindee Wacharapong Torsuwan, 2014)

อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์วุ่นวายทางการเมืองต่าง ๆ ยุติลงอย่างชั่วคราวหรืออย่างน้อยชั่วคราวคือการรัฐประหารเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2557

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดทางการเมืองหรือการให้เหตุผลของการถกเถียงผ่านบทความสาธารณะในสามช่วงวิกฤต พ.ศ. 2549-2557 ของนักวิชาการไทย

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดทางการเมืองหรือการให้เหตุผลของการถกเถียงของนักวิชาการไทย มีประเด็นทางการเมืองอะไรและอย่างไร จากการแสดงทัศนะหรือการโต้แย้งผ่านข้อเขียน บทสัมภาษณ์ งานเสวนาทางวิชาการ หรือผ่านการแสดงความคิดเห็นทางสื่อสาธารณะต่าง ๆ ในสามช่วงวิกฤต พ.ศ. 2549-2557

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง “วิเคราะห์ข้อถกเถียงทางการเมืองของนักวิชาการคนสำคัญของไทย: บทความจากสื่อสาธารณะในช่วงวิกฤต พ.ศ. 2549-2557” มีแนวคิดและทบทวนวรรณกรรม ดังนี้ แนวคิดสารคดี (non-fiction) ทางการเมือง, แนวคิดปรัชญาการเมือง, แนวคิดการวิเคราะห์ผลงานของนักวิชาการ และแนวคิดความรุนแรง (violence)

แนวคิดสารคดี (non-fiction) ทางการเมือง

สารคดีคือ งานเขียนที่เป็นข้อเท็จจริง มีการเสนอเรื่องราวและบุคคลที่เป็นจริง มุ่งเน้นการเสนอข้อเท็จจริงโดยรู้จักเลือกถ้อยคำได้อย่างเหมาะสม มีศิลปะที่จะโน้มน้าวให้ผู้อ่านเกิดความเพลิดเพลินได้ จุดมุ่งหมายของการเขียนสารคดีก็เพื่อนำเสนอสาระความรู้เรื่องราวต่าง ๆ ในรูปแบบให้ความบันเทิง ให้ความคิดเห็น ซึ่งผู้วิจัยนำแนวคิดสารคดี (non-fiction)

ทางการเมืองในแนวทางของการเขียนบทความจากสื่อสาธารณะ ที่นักวิชาการไทยทั้งสี่คนนำเสนอสาระเรื่องราวให้ความคิดเห็นในมุมมองที่เหมือนหรือต่างกัน โดยมีจุดร่วมทางความคิดในแนวทางของการมีข้อถกเถียงที่นักวิชาการบางคนพาดพิงอ้างถึงกันอีกด้วย

งานเขียนทางสารคดี (fiction) จะสามารถเขียนได้อย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งสามารถเสนอแนวคิดมุมมองที่เป็นเรื่องส่วนตัว (world view) (วิลเลียมสัน อ้างถึงใน มาลี บุญศิริพันธ์, 2535, หน้า 13) (Williamson, reference in Malee Boonyasiripan, 1992, p.13) ซึ่งจะแตกต่างจากตำราวิชาการ หรือแบบเรียน ซึ่งงานวิชาการเหล่านั้นบางครั้งอาจยังไม่สามารถใช้ความคิดเห็นส่วนตัว และ/หรือมุมมองของตนเองลงไป ใน งานเขียนเหล่านั้นได้

แนวความคิดปรัชญาการเมือง

สมบัติ จันทร์วงศ์(2554)Sombat Janthornwong (2011) กล่าวถึงใน ยุคมรัฐ (republic) ของเพลโตว่า เมื่อราชากลายเป็นปรัชญาเมธี หรือเมื่อปรัชญาเมธีกลายเป็นราชาเท่านั้น รัฐที่ดีที่สุดจึงเกิดขึ้นได้ และปรัชญาการเมืองคลาสสิกพิจารณาประเด็นทางการเมืองและประเด็นทางศีลธรรมจากแง่ความสมบูรณ์ของมนุษย์เป็นหลัก โดยมีเป้าหมายสูงสุดของชีวิตการเมืองคือคุณธรรม โดยที่มนุษย์ทุกคนไม่ได้ถูกสร้างมาโดยธรรมชาติให้มีความโน้มเอียงต่อคุณธรรมอย่างเท่าเทียมกัน ในขณะที่บางคนมีความสามารถโดยธรรมชาติอยู่แล้ว บางคนไม่มีเลย และบางคนก็อาจมีได้ถ้าได้รับคำแนะนำที่ถูกต้อง เพราะฉะนั้น จากทฤษฎีปรัชญาเมธีคลาสสิก รัฐที่ดีที่สุดจึงได้แก่รัฐที่มีการปกครองแบบอภิชนาธิปไตย (aristocracy) หรือรัฐผสม (mixed regime)

ในส่วนปรัชญาการเมืองสมัยใหม่ เริ่มจากสิทธิ (right) ของมนุษย์คือ สิทธิที่มีโดยธรรมชาติเป็นสิทธิที่มีมาก่อนที่จะเข้ามาสู่สังคมการเมือง การที่มนุษย์เข้ามาอยู่ในสังคมการเมืองนั้นเพื่อให้รัฐที่ชอบธรรมที่เป็นรัฐสมัยใหม่ ไม่ใช่รัฐที่ดีที่สุดตามปรัชญาการเมืองคลาสสิก และเพื่อให้รัฐปกป้องรักษาชีวิตของตนเองไว้

ตามความหมายของฮอบส์ (Hobbes) และรวมถึงการมีสิทธิครอบครองในทรัพย์สินที่ใช้กำลังแรงงานของตนเอง ซึ่งทำให้มนุษย์มีเสรีภาพที่จะครอบครองหรือแสวงหาความสุขได้อย่างไม่มีขีดจำกัดตามความหมายของลอค (Locke)

สุดท้าย รูสโซ (Rousseau) อธิบายว่า เสรีภาพเกิดจากตัวมนุษย์ต้องออกกฎหมายด้วยตนเอง โดยการใช้เจตนารมณ์ (will) ของแต่ละคนเข้าร่วมกันทุกคนเป็นเจตนารมณ์ร่วม (general will) ซึ่งไม่มีวันผิดเสียงส่วนน้อยที่ไม่เห็นด้วยต้องถูกถือว่าผิด หรือต้องบังคับให้มีเสรีภาพ โดยเสียงของประชาชนแต่ละคนที่มาเป็นเจตนารมณ์ร่วมกันยอมเป็นเสียงขององค์อธิปัตย์ (สมบัติจันทรวงศ์, 2554) (Sombat Janthornwong, 2011) ซึ่งมีลักษณะประชาธิปไตยทางตรงเสียมากกว่าประชาธิปไตยแบบมีตัวแทนตามความหมายของรูสโซ

กล่าวโดยสรุป ที่มาของอำนาจเป็นหรือเกิดจากประชาชนทุกคนแต่ละคนยอมมีสิทธิมีเสรีภาพที่จะรักษาและใช้ชีวิตอย่างมีเสรีภาพ มีความเสมอภาคกันทุกคนต่อหน้ากฎหมายที่ตนเองมีส่วนร่วมในการปกครอง รวมถึงการมีสิทธิทางการเมือง เช่น การเลือกตั้งหนึ่งสิทธิหนึ่งเสียง การลงประชามติในเรื่องต่าง ๆ เป็นต้น

แนวคิดการวิเคราะห์ผลงานของนักวิชาการ

แนวคิดการวิเคราะห์ผลงานเพื่อสร้างประเด็นเป็นข้อถกเถียงของนักวิชาการ ดังนี้ สมบัติ จันทรวงศ์ (2554, หน้า 38–47) (Sombat Janthornwong, 2011, pp. 38–47) อธิบายถึงวิธีการศึกษาที่มี “ท่าที” หรือทัศนคติที่เหมาะสมและถูกต้อง คือ

1. พยายามที่จะเข้าใจนักวิชาการเหล่านั้นอย่างที่เขาเข้าใจตนเอง ดังนี้

1.1 นักวิชาการแต่ละคนก็มีวัตถุประสงค์ (ends) และวิธีการ (means) เขียนเป็นรูปแบบของตนเอง

1.2 ศึกษางานเขียนนั้นให้สอดคล้องกับความเข้าใจของตัวนักวิชาการเอง

1.3 ศึกษาเพื่อค้นหาข้อที่แตกต่างกันในสิ่งที่ดูผิวเผินแล้วมีความเหมือนกัน และแสวงหาสิ่งที่เหมือนกันออกมา ท่ามกลางสิ่งที่ดูแล้วแตกต่างกัน

1.4 ศึกษาเพื่อแยกแยะระหว่างสิ่งที่เขียนอันเปิดเผยกับข้อเขียนอันปกปิด เพราะข้อความที่มีลักษณะบ่อนทำลายความเห็นหลักของสังคมนั้นเป็นความเห็นที่นักวิชาการทั้งหลายปกปิดมากที่สุด

1.5 ศึกษาสิ่งที่เป็นอยู่แล้วและที่กำลังเสนอตัวเข้ามาปฏิเสธ “ชนบประเพณีเดิม” ด้วยความเปลี่ยนแปลง (dynamics) ตลอดเวลา และ “ของเดิม” กำลังถูกแทนที่ด้วย “ของใหม่” อยู่ตลอดเวลา

1.6 สิทธิในการเลือกยอมรับการตีความโดยคงความเป็นสิทธิ์ของตัวผู้ศึกษาไว้

1.7 นักวิชาการเขียนงานไว้มีจำนวนมากทั้งที่สำคัญและมีรายละเอียดปลีกย่อย จึงจำเป็นต้องรู้จักแยกแยะระหว่างสิ่งที่ควรหรือสิ่งที่ไม่ควรศึกษา ไม่ควรที่จะให้ความสำคัญกับงานทุกชิ้นของนักวิชาการ หากงานชิ้นนั้นไม่ได้มีส่วนในการเสริมความรู้ความเข้าใจแก่ข้อโต้แย้งทางทฤษฎีการเมือง เพราะจะทำให้การศึกษานั้นเป็นการศึกษาชีวิตประวัติของนักวิชาการ และเป็นการเล่นใจในตัวและในชีวิตของนักวิชาการ อาจทำให้สนใจกับตัวบุคคลจนละเลยสิ่งที่นักวิชาการผู้นั้นเขียนออกมา มากกว่าที่จะเป็นประวัติอันดีงามและความซื่อสัตย์ของผู้เขียน

1.8 งานเขียนของนักวิชาการเป็นความพยายามของผู้เขียนที่จะเสนอภาพที่อธิบายตนเองอย่างแจ่มแจ้งที่สุดที่จะทำได้อยู่แล้ว รวมถึงมีแนวทางดำเนินงานทำหน้าที่เป็นผู้ตั้งข้อสงสัยและวิพากษ์วิจารณ์ความคิดของตนเองอยู่แล้ว

2. การพยายามรับฟังในสิ่งที่ผู้เขียนจะสื่อกับเรา ตัวผู้อ่านต้องพยายามแสวงหาว่าอะไรคือคำถามที่ผู้เขียนงานวิชาการต้องการจะตอบ ไม่ใช่ไปบังคับให้เขาต้องตอบปัญหาของเรา

แนวความคิดของสมบัติ จันทรวงศ์ (2554, หน้า 38–47) (Sombat Janthornwong, 2011, pp.38–47) สอดคล้องกับไชยันต์ ไชยพร (2557, หน้า 47) (Chaiyan Chaiyaporn, 2014, p.47) ว่า...(การ)ไม่พยายามอ่านอย่างตีความอย่างเข้มข้น ยัดเยียดสิ่งที่ผู้ศึกษาตั้งทำ หรือต้องการจะพบให้ได้ในข้อเขียนของตนที่เขาศึกษา การอ่านหรือการวิจัยโดยไม่ตั้งประเด็นหรือสมมติฐานไว้ล่วงหน้าย่อมจะทำให้ผลของการศึกษาเป็นแบบตรงไปตรงมา และเป็นธรรมต่อผู้ศึกษามากกว่าจะตั้งสมมติฐานอะไรไว้แต่ต้น...

แนวคิดความรุนแรง

แนวคิดเรื่องความรุนแรง (violence) Galtung (กัลตุง) (อ้างถึงใน ชัยวัฒน์ สถาอานันท์, 2553, บทนำ) (reference in Chaiwat Satha-anand, 2010, introduction) เน้นความรุนแรงไว้ 3 ประการสำคัญ ดังนี้

ประเภทแรก “ความรุนแรงทางตรง” (direct violence) เป็นความรุนแรงที่ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจน เช่น สงคราม การปฏิวัติ รัฐประหาร และการปราบปรามผู้ชุมนุมทางการเมือง เป็นต้น โดยปกติแล้วคนทั่วไปในสังคมเห็นพ้องต้องกันว่าเป็นความรุนแรง เพราะก่อให้เกิดความเสียหายต่อร่างกาย ชีวิต รวมถึงวัตถุทรัพย์สินของผู้คน หรือการทำให้ศักยภาพของมนุษย์ สะดุดหยุดลง ในขณะที่ยังไม่ถึงกาลเวลาอันสมควร

ประเภทที่สอง “ความรุนแรงเชิงโครงสร้าง” (structural violence) คือ ช่องว่างระหว่างศักยภาพของมนุษย์ (potentiality) กับสิ่งที่จริง (actuality) หมายถึง อะไรก็ตามที่จะมาส่งเสริม หรือรักษาความแตกต่างระหว่างศักยภาพของมนุษย์กับสิ่งที่มนุษย์เป็นไปได้จริง (อุษณีย์ ธิโนศวรรย์ และศรีชัย พรประชาธรรม, 2553, หน้า 226–229) (Usanee Tanosawane and Srichai Pornprachadhamma, 2010, pp.226–229) มีโครงสร้างทางสังคมที่มีสถาบันทางสังคม ที่มีการทำร้ายประชาชนอย่างเชิงซ้ำ คอยควบคุมกำกับให้ผู้เสียเปรียบไม่ได้ ลืมตาอ้าปาก หรือคอยรักษาผลประโยชน์ของสถาบัน

กลุ่มคน หรือชนชั้นของตน โดยใช้นโยบาย กฎหมาย กลไกรัฐ กลไกตลาด กลไกระหว่างประเทศ การใช้ทรัพยากร ปัญหาสวัสดิการสังคม ปิดกั้น ควบคุมการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นต้น (กฤษฎา บุญชัย, 2553, หน้า 168) (Krissada Boonchai, 2010, p.168)

ประเภทที่สาม “ความรุนแรงเชิงวัฒนธรรม” (cultural violence) เป็นความรุนแรงที่มองเห็นได้ยากที่สุดอย่างลึกที่สุด ซึ่งความรุนแรงทั้งสองประเภทหลังนี้ ไม่ปรากฏชัดเจน แต่หมายถึงสภาวะทางวัฒนธรรมที่ทำให้เกิดความรุนแรงทางตรงและทางโครงสร้างดำเนินไปด้วยความชอบธรรม หรือถูกมองว่าเป็นสภาวะปกติ โดยที่ผู้คนไม่ตั้งคำถาม หรือสงสัยว่าวิธีคิด การกระทำ และผลอันอาจเกิดขึ้นต่อผู้คนที่เป็นเพื่อนั้นว่าเป็นสิ่งที่ไม่ชอบธรรม(กฤษฎา บุญชัย, 2553, หน้า 169)(Krissada Boonchai, 2010, p.169) กล่าวโดยสรุป ความรุนแรงทางตรงสามารถมองเห็นได้ทันที ในส่วนโครงสร้างความรุนแรงนั้นเกิดจากความไม่เสมอภาคกัน หรือคนไม่เท่ากัน

ส่วนสุดท้ายคือ การสนับสนุน หรือการให้ความชอบธรรมกับความรุนแรงที่เกิดขึ้น เช่น อดติทางชาติพันธุ์ ศาสนา การสนับสนุนให้รัฐใช้ความรุนแรงกับฝ่ายตรงข้ามทางความคิดทางการเมือง เป็นต้น

ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ (2553, หน้า 14–21) (Chaiwat Satha-anand, 2010, pp.14–21) กล่าวว่า บางทีความรู้สึกในการใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น และปราศจากเหตุผลรองรับที่ชอบธรรมเพียงพออาจจะเป็นดังอารมณ์พิชที่กีดกรอนชีวิตมนุษย์ได้ร้ายแรงที่สุด หรือกล่าวให้กระชับคือ ต้องรู้สึกและหาเหตุผลเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับตนเองจนกระทั่งเหมือนตนเองได้ทำบางอย่างที่สูงส่งเพื่อให้ตนเองอยู่ได้

ความรุนแรงโดยรัฐ (state violence) ประจักษ์ ก้องกีรติ (2553, หน้า 89–94) (Prajak Kongkirati, 2010, pp.89–94) ให้คำนิยามความรุนแรงโดยรัฐว่า การที่รัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ความรุนแรงนอกขอบเขตของ

กฎหมายต่อพลเมืองของตนเอง โดยมีเป้าหมายเพื่อข่มขู่
กำจัด และควบคุมทางการเมือง เช่น การปราบปราม
กลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมือง การจับกุม คุมขัง สอดส่อง
ดูแล ควบคุม ปิดกั้นด้านการแสดงความคิดเห็นทั้งในสื่อ
สาธารณะและในสื่อโลกโซเชียล (social media)

สมมติฐานการวิจัย

1. สื่อนักวิชาการไทยต่างมีเป้าหมายร่วมกัน
(ends) คือ ระบอบประชาธิปไตยเสรีแบบรัฐสวัสดิการ
2. การรัฐประหารและการล้อมปราบผู้ชุมนุม
สามารถทำได้หรือไม่ ซึ่งการรัฐประหารเป็นการล้มล้าง
ระบอบประชาธิปไตยทั้งระบบ และสำหรับการล้อม
ปราบฆ่าประชาชนเป็นสิทธิพื้นฐานที่รัฐพึงละเมิดมิได้
ในทางปรัชญาการเมืองและแนวโน้มความเป็นสากลทั้ง
ในปัจจุบันและอนาคต
3. เมื่อการรัฐประหารและการฆ่าผู้ชุมนุมทาง
การเมืองสามารถกระทำได้ แสดงให้เห็นว่าจะต้องมี
ปัญหาที่ใหญ่กว่าปัญหานั้นคืออะไร และอย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “วิเคราะห์ข้อถกเถียงทาง
การเมืองของสื่อนักวิชาการคนสำคัญของไทย: บทความ
จากสื่อสาธารณะในช่วงวิกฤต พ.ศ. 2549–2557” เป็น
การวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) คือ การวิจัย
เอกสารชั้นต้นประเภทบทความที่เกี่ยวข้องกับบทความ
จากสื่อสาธารณะในช่วงวิกฤต พ.ศ. 2549–2557 ผ่าน
งานเขียนหรือบทความสาธารณะที่ปรากฏอยู่ในสื่อ
สิ่งพิมพ์ไทย สื่อสิ่งพิมพ์ไทยออนไลน์ รวมถึงบทความ
จากการสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์ และเสวนาทางวิชาการ
หรือในส่วนอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นนักวิชาการรัฐศาสตร์
หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง

เพื่อศึกษารูปแบบและเนื้อหาทางการเมืองใน
ระบอบประชาธิปไตยในสื่อสาธารณะของนักวิชาการไทย
จำนวน 4 คน ได้แก่ นิธิ เอียวศรีวงศ์, เกษียร เตชะพีระ,

ชัยอนันต์ สมุทวณิช และปราโมทย์ นาครทรรพ โดยมี
หลักเกณฑ์ของการคัดเลือกบทความทางการเมืองในสื่อ
สาธารณะคือ ด้านเนื้อหาเป็นเหตุการณ์ก่อน ระหว่าง
และหลังวิกฤตการเมืองของประเทศไทยที่กำหนดไว้และ
ด้านเวลาระหว่างปี พ.ศ. 2547 – กันยายน พ.ศ. 2557
รวมระยะเวลา 10 ปี (โดยประมาณ)

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูล ผู้วิจัยทำ
การจัดจำแนก แยกแยะ ประเภทของเนื้อหาในตัวอย่างจาก
สื่อสาธารณะของนักวิชาการไทยว่า ได้มีการให้
ความสำคัญโดยการเน้นย้ำหรือเน้นซ้ำในเรื่องใดบ้าง

สำหรับการวิธีรวบรวมข้อมูลคัดเลือกข้อมูลใน
แต่ละชุดของนักวิชาการที่ศึกษาที่ละท่าน ในด้านเนื้อหา
หรือตัวบทของนักวิชาการทั้ง 4 ท่าน เมื่อพิจารณาค้นหา
หรือวิเคราะห์ความเข้มข้นของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องทั้งหมด
แล้ว ผู้วิจัยจะจัดการรวบรวมความคิดเห็นทางการเมือง
ต่าง ๆ ของนักวิชาการว่ามีการใช้แนวความคิด ให้เหตุผล
หรือวิธีคิดทางการเมืองอย่างไร เพื่อเป็นข้อสนับสนุนข้อ
โต้แย้ง ในข้อถกเถียงทางการเมืองที่ต่างประเด็นกัน
เพื่อที่จะนำไปสร้างรูปแบบของความคิดเห็นทางการเมือง
เบื้องต้นของแต่ละท่าน จากนั้นจึงสรุปรวมประเด็นข้อ
ถกเถียงทางการเมืองของนักวิชาการแต่ละท่าน เมื่อ
ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะเชื่อมโยงโดยการ
เปรียบเทียบความเหมือนและความต่างของนักวิชาการ
ทั้งหมด ซึ่งจะเป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ในการทำวิจัย
ชิ้นนี้

สรุปและอภิปรายผล

จากช่วงเวลาหลายปีที่ผ่านมาความขัดแย้งใน
สังคมไทยที่สะท้อนออกมาในเหตุการณ์เฉพาะต่าง ๆ ซึ่ง
ยังไม่น่าจะเป็นความขัดแย้งทางการเมืองหรือเป็นความ
ขัดแย้งระหว่างกลุ่มที่ต้องการประชาธิปไตยกับกลุ่มที่ไม่
ต้องการประชาธิปไตย แต่ที่น่าจะเป็นความขัดแย้ง
ระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ที่ต้องการประชาธิปไตยโดยมีเนื้อหา

และระดับความรุนแรงแตกต่างกันออกไป และที่น่าจะรุนแรงที่สุดน่าจะเป็นความขัดแย้งระหว่างกลุ่มประชาธิปไตยต่าง ๆ ที่มองความเป็น “ไทย” ไว้แตกต่างกันและมีฐานความคิดทางศีลธรรมต่างกันจนกลายเป็นการมองว่าเป็นอีกฝ่ายหนึ่ง (ไม่มีศีลธรรมเอาเสียเลย) (สมบัติ จันทร์วงศ์, 2556, หน้า 11–12) (Sombat Janthornwong, 2013, pp.11–12) ท้ายที่สุดแล้วคำถามเรื่องดี-เลว ถือว่าเป็น “บริบท” ที่ใครก็ยากที่จะหลีกเลี่ยง อย่างที่ศาสตราจารย์ สเตวีวส์ ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า การเมืองนั้นหากไม่เป็นเรื่องของการคงรักษาไว้ก็ต้องเป็นเรื่องของการเปลี่ยนแปลง ผู้ที่เสนอให้คงรักษาอะไรบางอย่างไว้ย่อมให้เหตุผลว่า เพราะมันเป็นสิ่งที่ดีงามจึงต้องคงรักษาไว้ ในขณะที่ผู้ที่เสนอให้มีการเปลี่ยนแปลงย่อมอธิบาย การเปลี่ยนแปลงว่าเพื่อนำไปสู่สิ่งที่ดีกว่า แต่ไม่ว่าจะในกรณีใดก็ตามคู่ขัดแย้งทั้งสองย่อมจักต้องมีสำนึกถึง เรื่องของ “สิ่งที่ดี” (the good) ที่ตนพร้อมจะกล่าวแก่ให้อยู่แล้วนั่นเอง (สมบัติ จันทร์วงศ์, 2556, หน้า 63–64) (Sombat Janthornwong, 2013, pp.63–64) หรือต่างฝ่ายต่างนิยามบทบาทของตนเองให้โลดแล่นไปกับความจริงและโลกที่พวกเขาสร้างขึ้นมา

การรักษาโครงสร้างเดิมที่มีลำดับชั้นของสังคมไทยเป็นฐานรองรับเพื่อความรุนแรง และยิ่งเมื่อ ทำให้ความชอบธรรมทั้งความรุนแรงทางตรงที่เห็นได้ชัดตามประเด็นที่ศึกษาในงานวิจัยชิ้นนี้คือ การรัฐประหารเป็นการใช้กำลังอาวุธที่เป็นอำนาจนอกระบบของการแก้ไขได้ในตัวเอง รัฐประหารจึงเป็นทางตันในระบบประชาธิปไตยในความหมายของ นิธิ เอียวศรีวงศ์ การยึดอำนาจที่ประชาชนทุกคนได้ทำการใช้อำนาจของตนเองในการเลือกอย่างเสรีปราศจากการบังคับ ที่มีการใช้อำนาจผ่านกลไกการเลือกตั้งในระบบประชาธิปไตย ในความคิดของ เกษียร เตชะพีระ การสลายการชุมนุมจนถึงที่สุดคือถึงแก่ชีวิตโดยการกระทำของรัฐ ดังนั้น รัฐจะต่างอะไรไปกับผู้ก่อการร้ายในความหมายนี้ ของเกษียร เตชะพีระ การตัดด้านการเลือกตั้งเป็นการขัดขวาง

กระบวนการต่อรองที่ควรต้องมีในระบบประชาธิปไตยทุกระบบในความหมายของ นิธิ เอียวศรีวงศ์ การยอมรับหรือสนับสนุนในด้านความรุนแรงทางตรงเหล่านี้และการสนับสนุนหรือคงรักษาโครงสร้างทางสังคมที่มีลำดับชั้นนี้จะครอบงำประกอบที่เรียกว่าเป็นวัฒนธรรมความรุนแรงหรือใช้ความรุนแรงหรือมีโอกาสเกิดความรุนแรงทางตรงสูงขึ้นเรื่อย ๆ

ในทางกลับกันโดยฝ่าย นิธิ เอียวศรีวงศ์ และเกษียร เตชะพีระ ผู้ที่ต่อต้านความรุนแรงทางตรงและต่อต้านความไม่เท่าเทียมก็ย่อมต้องไม่ให้ความชอบธรรมกับความรุนแรง ทั้งสองส่วนนี้จะเป็นวัฒนธรรมที่ไม่ใช้ความรุนแรงโอกาสเกิดความรุนแรงจะน้อยลงหรือยิ่งเท่าเทียมและไม่ให้ความชอบธรรมกับความรุนแรงมากขึ้น ความรุนแรงทางตรงก็ยิ่งน้อยลง หรือเกิดขึ้นได้ยากในความหมายของกัลตุง (Galtung)

ที่มาและขอบเขตของอำนาจ และความรุนแรง

การรักษาสถานะเดิมของสังคมไว้หรือการรักษาโครงสร้างที่ไม่เท่าเทียมไว้ จึงมีโอกาสเกิดความรุนแรงทางตรงสูง และถ้ามีการให้ความชอบธรรมกับทั้งสองส่วนนี้จะเป็นวัฒนธรรมของความรุนแรง ดังนั้นโอกาสเกิดความรุนแรงหรือความขัดแย้งในสังคมจะยิ่งสูงมากขึ้นในสังคมไทย แต่ปัญหาที่ซับซ้อนกว่านั้นคือ

1. การรัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน 2549 นับเป็นความรุนแรงหรือไม่

ในความคิดเห็นส่วนหนึ่ง ผู้วิจัยมองว่าเป็นการแก้ปัญหาแบบหนึ่งที่ใหญ่กว่าอีกปัญหาอีกอันหนึ่งคือการรัฐประหารเพื่อจัดการกับระบอบทักษิณ ซึ่งนักวิชาการทั้งสี่ท่านมีความคิดเห็นตรงกันว่าสมควรที่จะทำให้พ้นไปแต่คนละเหตุผลกัน ในด้าน ปราโมทย์ นาคทรพรพ และชัชอนันต์ สมุทวณิช เห็นตรงกันว่าต้องรีบด่วนที่ต้องกำจัดระบอบทักษิณโดยเร็วโดยการรัฐประหารจึงสามารถยอมรับได้ แต่นิธิ เอียวศรีวงศ์ และเกษียร เตชะพีระ มองเห็นว่าสามารถใช้วิธีการในระบบ

ประชาธิปไตยปกติ เพราะอย่างน้อยที่สุดยังสามารถตรวจสอบ ควบคุมได้ง่ายกว่าการรัฐประหารแน่นอน และถูกต้องตามแนวความคิดทางการเมืองแบบประชาธิปไตยสากลที่ถือว่า ที่มาของอำนาจที่ไม่ถูกต้องเป็นความรุนแรงและอันตรายต่อประชาธิปไตย

2. การสลายการกลุ่มผู้ชุมนุมโดยรัฐครั้งใหญ่ในเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ 2553

การปราบปรามผู้ชุมนุมโดยรัฐบาลในขณะนั้นในด้าน ปราบปราม นาคกรรพ และชัชชนันต์ สมุทวณิช มีความเห็นว่าการกลุ่มคนเสื้อแดง มีการใช้ความรุนแรง มีกองกำลังติดอาวุธ มีลักษณะหมิ่นเหม่ต่อพระบรมเดชานุภาพ จึงเรียกร้องให้รัฐบาลจัดการโดยเร็วซึ่งถ้ามองในแง่ดังกล่าวนี้ นับเป็นสิ่งที่ถูกกฎหมายและมีความชอบธรรมยิ่ง แต่นิติ เอียวคริวงค์ และเกษียร เตชะพีระ เห็นด้วยว่ามีความรุนแรงเกิดขึ้นจริงแต่นับเป็นส่วนน้อย โดยผู้ชุมนุมส่วนใหญ่เป็นผู้ชุมนุมที่ไม่ได้มีอาวุธและมองเห็นว่ารัฐใช้อำนาจเกินขอบเขต อย่างไรก็ตาม นิติ เอียวคริวงค์ และเกษียร เตชะพีระ อธิบายว่าการชุมนุมครั้งนี้ชอบธรรมรัฐจึงกระทำด้วยความรุนแรงเกินกว่าเหตุที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่ชอบธรรมด้วย

3. การคัดค้านการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557

นิติ เอียวคริวงค์ และเกษียร เตชะพีระ ซึ่งมีความเห็นตรงกันว่า การชุมนุมของ กปปส. (คณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข) มีเป้าหมายทางการเมืองคือ ตั้งสภาประชาชน โดยมีการอ้างพระราชอำนาจ และปฏิรูปก่อนเลือกตั้งซึ่งไม่ถูกต้องทั้งด้านที่มาของอำนาจแบบประชาธิปไตย ด้วยเหตุดังกล่าวทั้งสองคนมองว่า เป็นการรัฐประหารซึ่งผิดทั้งที่มาของอำนาจและเป็นความรุนแรงอย่างหนึ่งหรืออำนาจนอกระบบ ตั้งแต่เป้าหมายการชุมนุมในเรื่องการถวายคืนพระราชอำนาจมาตั้งแต่ต้น ในทางปรัชญาการเมืองสมัยใหม่ การที่มนุษย์

เข้ามาสู่สังคมการเมือง (civil society) ด้วยเหตุผลที่ว่าในสภาพธรรมชาติ (state of nature) มนุษย์มีความไม่แน่นอน มนุษย์มีความเท่าเทียมกันที่จะสามารถฆ่ากันได้ไม่ว่าคนจะตัวเล็กหรือตัวใหญ่ และโดยพื้นฐานสุดท้ายของมนุษย์ คือ “ความกลัวตายที่รุนแรง” (the fear of violence death) ดังนั้น ในสภาพธรรมชาติจึงเหมือนกับสภาพของสงคราม (state of war) มนุษย์จึงยอมมอบอำนาจให้แก่องค์อธิปัตย์ (sovereignty) เพื่อให้องค์อธิปัตย์หรือรัฐช่วยปกป้องรักษาชีวิต นี่คือการยอมหรือเหตุผลของมนุษย์ที่ก้าวเข้ามาสู่สังคมการเมือง ดังนั้น “การฆ่าหรือพรากชีวิตจากตัวมนุษย์เอง รัฐไม่สามารถทำได้ไม่ว่าจะกรณีใด ๆ” ซึ่งเป็นทฤษฎีของโทมัส ฮอบบส์ (Thomas Hobbes) กล่าวโดยสรุป การสลายการชุมนุมจนกระทั่งเสียชีวิตจึงไม่สามารถทำได้เลย ซึ่งสอดคล้องกันกับแนวความคิดของนิติและเกษียรด้วย

ขณะเดียวกัน ล็อค (Locke) ให้ความสำคัญเพิ่มเติมจากฮอบบส์ว่า การเข้าสู่สังคมการเมืองเพื่อให้รัฐปกป้องทั้งชีวิตทรัพย์สินที่มนุษย์สามารถครอบครองได้อย่างไม่จำกัด เป็นสิทธิที่มีมาก่อนเข้าสู่สังคมการเมืองก่อนมีกฎหมาย และรัฐธรรมนูญ ดังนั้น รัฐหรือองค์อธิปัตย์มีหน้าที่ปกป้องชีวิตและทรัพย์สินด้วย โดยที่รัฐไม่สามารถพรากเอาสิทธิ เสรีภาพ ที่มนุษย์จะแสวงหาความสุขได้ รัฐหรือองค์อธิปัตย์จึงมีอำนาจที่จำกัด การใช้อำนาจบังคับได้ถ้าตัวมนุษย์เองยินยอม (consent) การปกครองจึงต้องได้รับการยอมรับจากประชาชน หรือพลเมืองนี้เป็นที่มาของ “เสรีนิยม” (liberalism) ในส่วนของรูสโซ (Rousseau) ให้ความสำคัญถึงในสภาพธรรมชาติ มนุษย์มีอิสระเสรีภาพ รูสโซจึงพยายามที่จะแทนที่ธรรมชาติในสังคมการเมือง โดยให้มนุษย์เป็นทั้งพลเมืองและองค์อธิปัตย์ของตัวเอง เพื่อตนเองจะได้ปฏิบัติตามกฎ (หมาย) ที่ตนกำหนดขึ้นเอง รวมถึงต้องปฏิบัติตามกฎที่ตนเองออกด้วยนี่คือ เสรีภาพ ซึ่งเป็นรากฐานของประชาธิปไตยทางตรงในแง่มุมมองนี้ ดังนั้น ถ้าจะสรุปความหมายของเสรีนิยมประชาธิปไตย (liberal

democracy) ในความหมายของปรัชญาการเมืองสมัยใหม่ (modern) คือ มนุษย์มีสิทธิ เสรีภาพในการมีชีวิต เสรีภาพในการแสวงหาความสุขภายใต้เงื่อนไขของตนเอง ทั้งในแง่เป็นองค์อธิปัตย์เองและปฏิบัติตามกฎ (หมาย) ที่ตนเองได้กำหนดไว้ จึงเป็นที่มาของ “อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน” ซึ่งสามารถปรับใช้กับแนวความคิดของ เกษียรและนิติโดยไม่ได้ขัดกันแต่อย่างใด ในส่วนของการ รัฐประหารจะทำลายทุกอย่างภายใต้ความหมายในแง่นี้ และรัฐ (บาล) ไม่มีสิทธิที่จะสลายการชุมนุม ล้อมปราบ ประชาชนด้วยเหตุผลเพียงการชุมนุมทางการเมือง และ ไม่มีคนใด หรือกลุ่มใดมีสิทธิที่จะคัดค้านการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นกติการ่วมกันของสังคมส่วนใหญ่ การกีดกันผู้อื่น ไม่ให้มีเสรีภาพเป็นสิ่งเลวร้ายอย่างหนึ่ง ที่กล่าวมา ทั้งหมดนั้น เป็นรากฐานของนักคิดในยุคภูมิธรรมที่กล่าวไว้ว่า เหนือสิ่งอื่นใดของมนุษย์คือ ผู้ที่มีสิทธิ โดยสิทธิเป็น สิ่งที่ต้องมาก่อนแม้แต่สิ่งดีงาม เพราะฉะนั้นหลักการใดก็ตามที่จะเป็นรากฐานในการกำหนดหน้าที่และสิทธิต่าง ๆ ของมนุษย์ จึงไม่ต้องพึ่งพาหรือผูกพันอยู่กับกรอบ แนวคิดว่าด้วยชีวิตที่ดี (สมบัติ จันทรวงศ์, 2556, หน้า 10) (Sombat Janthornwong, 2013, p.10)

ในทางตรงกันข้าม การอยู่ในกรอบแนวคิดด้วยชีวิตที่ดีมีเป้าหมายที่สูงส่ง ปรัชญาการเมือง ยุค คลาสสิก (classic) เริ่มตั้งแต่โสกราตีส เพลโต อริสโตเติล แนวความคิดของนักคิดทั้งหลายได้ส่งผลต่อนักวิชาการ บางคนหรือบางกลุ่มในการมองมนุษย์ว่า ผู้ที่ไม่มีความรู้ มีคุณธรรมไม่ได้ ดังนั้น ความรู้คือคุณธรรม เป็นประการ หลักสำคัญที่สุดในความคิดของโสกราตีสและเพลโต จาก งานเขียนวิชาการของ ปราโมทย์ นาครทรรพ จะใช้ แนวความคิดนี้เป็นหลัก โดย ปราโมทย์ นาครทรรพ ถือว่าองค์พระมหากษัตริย์เป็นราชาปราชญ์ และจำเป็นต้อง มีชนชั้นปกครองที่ได้รับการเรียนรู้มาอย่างดี โดยเฉพาะ หลักการปกครองหรือทางการเมือง ทั้งนี้ปราโมทย์น่าจะ จัดตนเองอยู่ในกลุ่มชนชั้นผู้ปกครองนี้ ในส่วน ของประชาชนนั้นปราโมทย์ นาครทรรพ ยังมีความเห็นไม่เป็น

ที่แน่ชัดเท่าไรนัก แต่อย่างไรก็ตาม ราชอาณาจักรสยามยัง ไม่เคยเกิดขึ้นที่ใด ในส่วนของ ชัยอนันต์ สมุทวณิช มีความคิดเห็นว่าประเทศไทยไม่เหมือนใครอยู่หนึ่งคือ เรามีองค์พระมหากษัตริย์ที่เป็นผู้นำทางสังคม เป็นลำดับชั้น สูงสุดเหนือผู้นำทางการเมือง ดังนั้น ถ้ามีองค์ พระมหากษัตริย์ที่เป็นผู้นำทางสังคมอยู่ แต่รัฐบาลหรือ ผู้นำทางการเมืองเปลี่ยนจะด้วยการรัฐประหารหรือด้วย เหตุใดก็ตาม ประเทศไทยถึงอย่างไรก็ยังคงมีเสถียรภาพ ทางสังคมจึงต้องรักษาสถาบันพระมหากษัตริย์ที่เป็นผู้นำ ทางสังคมให้มั่นคงสืบไปและในส่วนชนชั้นปกครองซึ่งเป็น ชนชั้นนำโดยธรรมชาติอยู่แล้ว ชัยอนันต์ สมุทวณิช มีความเห็นว่าเป็นชนชั้นที่ขับเคลื่อนประเทศหรือขับเคลื่อน ประชาธิปไตย เพราะคนส่วนใหญ่ไม่ได้มีสำนึก ประชาธิปไตยมากนัก ดังนั้น จึงสมควรให้ชนชั้นนำได้เป็น ผู้ปกครองที่มีความรู้ ความสามารถ และควรมีคุณธรรม จริยธรรมที่สูงตามไปด้วย ดังนั้น ถ้าเทียบกับ แนวความคิดนี้กับอริสโตเติล น่าจะสอดคล้องกันใน ระบอบอภิชนาธิปไตย คือ การปกครองด้วยชนชั้นนำหรือ ระบอบผสม (mixed regime)

ในส่วนของอริสโตเติลยืนยันเสริมด้วยฐานะทาง เศรษฐกิจ เพราะคนจนไม่มีเวลาว่าง (leisure) แม้แต่ทำ มาหากินเลี้ยงชีพจึงไม่มีเวลาขบคิดในเรื่องใหญ่ เช่น เรื่อง ของการปกครอง การใช้มาตรฐานเช่นนี้มาเป็นมุมมอง ของตนเองที่มีแนวโน้มที่จะใช้เป็นมาตรวัดว่า มนุษย์ที่โง่ และยากจนมาเป็นมาตรวัดความเป็นพลเมือง ถ้า คุณภาพของพลเมืองหรือประชาชนไม่ดี มิฉะนั้นแล้ว เป้าหมาย (ends) จะดีได้อย่างไร ไปจนถึงความคิดของ เฮเกิล (Hegel) ในเรื่องของนายกับทาสซึ่งเป็นเรื่อง เกียรติยศ แสดงให้เห็นถึงการยอมรับว่าตนเองจะเป็น มนุษย์ที่มีเกียรติยศต้องได้รับการยอมรับจากผู้ที่เท่ากัน หรือเหนือกว่าจึงจะเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์นั่นเอง

ถ้านำเอาปรัชญาการเมืองสมัยใหม่ เทียบกับ แนวคิดของ เกษียรและนิติ น่าจะมองว่าความคิดของยุค คลาสสิกเป็นความคิดที่กีดกันผู้อยู่ต่ำกว่าทั้งในระดับของ

การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และสถานะทางสังคมที่เป็นผลตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งหมดทั้งหลายเหล่านี้ได้กีดกันผลักดันให้ผู้คนที่อยู่บนสถานะ ผู้เสียเปรียบในสังคม ซึ่งเสียเปรียบอยู่แล้วให้คงอยู่คนละข้างหรือสุดโต่งออกไปอีก อย่างไรก็ตาม มีการกระทำซ้ำทางวาทกรรม เช่น เรื่องการขายเสียงเพราะยากจน และโดนหลอกชักจูงได้ง่าย เป็นวาทกรรมเกิดขึ้นซ้ำซากในสังคม ซึ่งมีงานวิจัยออกมาหลายชิ้น เช่น ภูมิทัศน์ทางการเมืองพบว่าคนเสื้อแดงไม่ได้ยากจน นิธิ เอียวศรีวงศ์ ได้เอ่ยนามว่า ชนชั้นกลางระดับล่างที่เป็นคนชั้นเกิดใหม่ที่เป็นกลุ่มที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนเสื้อแดง โดย นิธิ เอียวศรีวงศ์ และเกษียร เตชะพีระ เห็นตรงกันถึงความเปลี่ยนแปลงนี้ สำหรับคนเหล่านี้ นิธิ เอียวศรีวงศ์ และเกษียร เตชะพีระ มีความเห็นตรงกันว่าเข้ามาอยู่และมีบทบาททางการเมืองอย่างเต็มตัวแล้ว สถาบันทางสังคม สถาบันทางการเมืองต่าง ๆ ควรปรับตัวให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงที่บังเกิดขึ้นแล้วอย่างไรก็ตาม สิ่งที่เขาไม่ได้เลยคือ คุณธรรม จริยธรรมที่ทั้งคู่คือ ปราโมทย์ นาครทรรพ และชัยอนันต์ สมุทวณิช อยากเห็นโดยเฉพาะอย่างยิ่งนักการเมืองไทยที่ดูขาดแคลนเรื่องนี้เสียเหลือเกิน

เอกสารอ้างอิง

- กฤษฎา บุญชัย. (2553). สืบรอย “ความรุนแรง” จากวรรณกรรมของขบวนการสิทธิชุมชนต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในสังคมไทย. ใน ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ (บรรณาธิการ), ความรุนแรงซ่อน/หาสังคมไทย. กรุงเทพฯ: มติชน.
- เกษียร เตชะพีระ. (2549, มีนาคม 25). มาตรา 7...ไม่ใช้การต่อสู้แบบประชาธิปไตย. โพสต์ทูเดย์. หน้า A6.
- เกษียร เตชะพีระ. (2553, เมษายน 16). เมฆา วิบโยค. มติชน. หน้า 6.
- เกษียร เตชะพีระ. (2553, เมษายน 23). การปะทะทางวัฒนธรรมบนท้องถนนในกรุงเทพฯ. มติชน. หน้า 6.
- ไชยันต์ ไชยพร. (2557). รายงานการวิจัยเรื่อง นิธิ เอียวศรีวงศ์ ใน/กับ วิกฤตการเมืองไทย. กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ มูลนิธิเพื่อการศึกษาประชาธิปไตยและการพัฒนา.
- ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ (บรรณาธิการ). (2553). ความรุนแรงซ่อน/หาสังคมไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2549, มีนาคม 5). ยืนถวายเป็นปฏิภาณ ขอนายกฯ พระราชทาน. ค้นเมื่อ 6 ตุลาคม 2557. จาก <http://www.manager.co.th/Home/ViewNews.aspx?NewsID=9490000030158>

- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2549, มีนาคม 8). “ชัยอนันต์” พันธ “ทักษิณ” ดันทุรังเลือกตั้ง รัฐบาลใหม่อยู่ไม่เกิน ก.ค.). ค้นเมื่อ 6 ตุลาคม 2557, จาก <http://www.manager.co.th/Home/ViewNews.aspx?NewsID=9490000032181>
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2553, เมษายน 25). **ต้นทูนของประชาธิปไตย**. ค้นเมื่อ 6 ตุลาคม 2557, จาก <http://www.manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?NewsID=9530000056645>
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2549, มีนาคม 6). **ทางตันทางการเมืองของใคร**. มติชน. หน้า 6.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2552, พฤศจิกายน 23). **กบดักแห่งความเปลี่ยนแปลง**. มติชน. หน้า 6.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2553, พฤษภาคม 1). **การเมืองของเสื้อแดง**. ค้นเมื่อ 6 ตุลาคม 2557. จาก <https://prachatai.com/journal/2010/05/29237>
- ประจักษ์ ก้องกีรติ. (2553). **กำเนิดและพัฒนาการขององค์ความรู้ทางวิชาการ ว่าด้วยความรุนแรงทางการเมือง: บทสำรวจงานวิชาการในโลกตะวันตก**. ใน ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ (บรรณาธิการ), ความรุนแรงซ่อนน/หาสังคมไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2549). **ทศพิธราชธรรมกับพระมหากษัตริย์ไทย**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คณะนิติศาสตร์.
- ประชาไท. (2549, มีนาคม 29). **สัมภาษณ์พิภพ ธงไชย: ถ้าพันธมิตรฯ แพ้ ก็หมายถึงสังคมไทยแพ้ด้วย**. ค้นเมื่อ 1 มกราคม 2560, จาก <https://prachatai.com/journal/2006/03/7940>
- ประชาไท. (2550, มกราคม 20). **สมศักดิ์ เจียมธีรสกุล: ปัญญาชนไทยไม่เคยเรียนรู้อะไรจากประวัติศาสตร์**. ค้นเมื่อ 1 มกราคม 2560, จาก <https://prachatai.com/journal/2007/01/11328>
- ประชาไท. (2553, มิถุนายน 16). **ล้อมวงเข้ามา:คุยกับ ‘นิธิ เอียวศรีวงศ์’ ในวัน ‘เสื้อแดง’ พ่าย**. ค้นเมื่อ 1 มกราคม 2560, จาก <https://prachatai.com/journal/2010/06/29994>
- ปราโมทย์ นาครทรรพ. (2549, ตุลาคม 17). **ใครจะชนะสงครามแย่งประชาชน: ระบอบทักษิณหรือประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข**. ค้นเมื่อ 6 ตุลาคม 2557. จาก <http://www.manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?NewsID=9490000129247>
- ปราโมทย์ นาครทรรพ. (2553, กรกฎาคม 11). **หากนายกฯ เข้าใจราชประชาสมาสัย ก็ไม่ต้องรอบปฏิรูป**. ค้นเมื่อ 6 ตุลาคม 2557, จาก <http://www2.manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?NewsID=9530000095292>
- มาลี บุญศิริพันธ์. (2535). **การเขียนสารคดีสำหรับสื่อสิ่งพิมพ์**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ประกายพรึก.
- ยินดี วัชรพงศ์ ต่อสุวรรณ. (2557, พฤษภาคม 10). **“คณะรัฐมนตรี” อยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปอีกไม่ได้ตามรัฐธรรมนูญมาตรา 27**. ค้นเมื่อ 12 ธันวาคม 2559. จาก <http://www.manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?NewsID=9570000052011>
- สมบัติ จันทร์วงศ์. (2554). **แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการศึกษาปรัชญาการเมือง**. ใน เอกสารการสอสนชุดวิชาปรัชญาการเมือง (พิมพ์ครั้งที่ 29, หน่วยที่ 1), นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- สมบัติ จันทร์วงศ์. (2556). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการวิกฤตความแตกแยกของธรรมวิทยาแห่ง
พลเมือง: การศึกษาคำประกาศธรรมของประกาศกร่วมสมัย. ต้นเมื่อ 19 สิงหาคม 2559. จาก
[http://elibrary.trf.or.th/project_content .asp?PJID =RTA5080016](http://elibrary.trf.or.th/project_content.asp?PJID=RTA5080016)
- สายชล สัตยานุรักษ์. (2555, กันยายน 29). **อานันท์ กาญจนพันธุ์: ปัญญาชนสาธารณะที่สร้าง “ความรู้แบบ
ปลดปล่อย”.** ต้นเมื่อ 25 เมษายน 2560, จาก <https://prachatai .com/journal/2012/09/42894>
- อมร จันทร์สมบุญ. (2557, พฤษภาคม 22). **“ปฏิรูปก่อนเลือกตั้ง” หรือ “เลือกตั้งก่อนปฏิรูป” (?) (เราจะ
ปฏิรูปประเทศกันอย่างไร).** ต้นเมื่อ 1 มกราคม 2560, จาก [http://www.manager.co.th/Politics/ViewNews
.aspx?NewsID=9570000056901](http://www.manager.co.th/Politics/ViewNews.aspx?NewsID=9570000056901)
- อุษณีย์ ธโนศวรรย์ และศรีชัย พรประชาธรรม. (2553). **การศึกษา: มายาการความรุนแรงเชิงวัฒนธรรม.** ใน ชัยวัฒน์
สถอนันท์ (บรรณาธิการ). **ความรุนแรงซ่อน/หาสังคมไทย.** กรุงเทพฯ: มติชน.

References

- Amorn Jantrasomboon. (2014, May 22). **“Pre-election reform” or “Pre-election” (?) (How can be
country reforms).** search on 1 January 2017. from [http://www.manager.co.th/Politics/ViewNews.aspx?
NewsID=9570000056901](http://www.manager.co.th/Politics/ViewNews.aspx?NewsID=9570000056901)
- Borwornsak Uwano. (2006). **The Ten Virtues of The King.** Bangkok: Chulalongkorn University. Faculty of Law.
- Chai-anan Samudavanija. (2006, March 5). **The appointment of the Prime Minister by the royal
prerogative.** search in 6 October 2014. from
[http://www.manager.co.th/Home/ViewNews.aspx?NewsID =9490000030158](http://www.manager.co.th/Home/ViewNews.aspx?NewsID=9490000030158)
- Chai-anan Samudavanija .(2006, March 8). **“Chai-anan” flagged down “Thaksin” that election
in dogmatic.** search in 6 October 2014. from [http://www.manager.co.th/Home/ViewNews.aspx?
NewsID= 9490000032181](http://www.manager.co.th/Home/ViewNews.aspx?NewsID=9490000032181)
- Chai-anan Samudavanija. (2006, April 25). **Cost of Democracy.** search in 6 October 2014. from
[http://www.manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?NewsID =9530000056645](http://www.manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?NewsID=9530000056645)
- Chai-anan Samudavanija. (2006, May 16). **New State of Thailand.** search in 6 October 2014. from
<http://www.manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?NewsID=9530000067459>
- Chaiwat Satha-anand (editor). (2010). **Violence: Hide and seek in Thai Society.** Bangkok: Mathichon
Publishing House
- Chaiyan Chaiyaporn. (2014). **Research Report topics Nithi Eawsriwong in/and Thailand Political Crisis.**
Bangkok: Kobfai Project. Foundation for Democracy and Development Studies.
- Kasian Tejapira. (2006, March 25). **Section 7...not be the battle for Democracy.** *Post Today.* p.A6.
- Kasian Tejapira. (2010, April 16). **Cruel April.** Matichon. p.6.
- Kasian Tejapira. (2010, April 16). **Culture street fighting in Bangkok.** Matichon. p.6.

- Krissada Boonchai. (2010). **Political conditions and the conflicts and violence throughout the and national resources management and environment in society of Thailand.** reference in Chaiwat Satha-anand (editor), *Violence: Hide and seek in Thai Society*. Bangkok: Mathichon Publishing House.
- Malee Boonsiripan. (1992). **Writing non-fiction book for printing media.** Bangkok: Prakaipreuk Printing House.
- Nithi Eawsriwong. (2006, March 6). **Political deadlock for whose.** *Matichon*. p.6.
- Nithi Eawsriwong. (2009, November 23). **Change a trap.** *Matichon*. p.6.
- Nithi Eawsriwong. (2010, November 23). **Red Shirts Political.** search in 6 October 2014. from <https://prachatai.com/journal/2010/05/29237>
- Prachatai. (2006, March 29). **Interviews Pipop Thongchai.**search: **if PAD defeat, it means that Thai society will defeat too.** search on 1 January 2017. from <https://prachatai.com/journal/2006/03/7940>
- Prachatai. (2007, January 20). **Somsak Jeamteerasakul: Thai Intellectual didn't recognize from history.** search on 1 January 2017. from <https://prachatai.com/journal/2007/01/11328>
- Prachatai. (2010, June 16). **Encircle: Talk with 'Nithi Eawsriwong' in 'Red Shirt' defeat.** search on 1 January 2017. from <https://prachatai.com/journal/2010/06/29994>
- Prajak Kongkirati. (2010). **Birth Attendants and academic knowledge of the development of Political Violence.** in Chaiwat Satha-anand (editor). (2010). *Violence: Hide and seek in Thai Society*. Bangkok: Mathichon Publishing House.
- Pramote Nakorntab. (2006, October 17). **Who will win population wars: Thaksin regime or Democratic form of Government with the King as a head of state.** search in 6 October 2014. from <http://www.manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?NewsID=9490000129247>
- Pramote Nakorntab. (2010, July 11). **If Prime Minister recognizes Rajpracha samasai that reform can't wait.** search in 6 October 2014. from <http://www2.manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?NewsID=9530000095292>
- Saichon Sattayanurak. (2012, September 29). **Anan Kanjanapan: Public Intellectual work for building emancipatory knowledge.** search on 25 April 2017. from <https://prachatai.com/journal/2012/09/42894>
- Sombat Janthornwong. (2011). **The concept of general education Political philosophy.** in *Lecture Notes on Political Philosophy (No.29 Unit 1)*. Nonthaburi: Sukhothaitammarat University Printing House.
- Sombat Janthornwong. (2013). **Final Report : The Crisis of Competing Civic Religions: A Study of Contemporary Prophets and their Teachings.** search on 19 August 2016. from http://elibrary.trf.or.th/project_content.asp?PJID=RTA5080016

- Usanee Tanosawane and Srichai Pomprachadhamma. (2010). **Education: Progressing the Myth and Violence**. Chaiwat Satha-anand (editor). (2010). Violence: Hide and seek in Thai Society. Bangkok: Mathichon Publishing House.
- Yindee Wacharapong Torsuwan. (2014, May 10). **“Cabinet” have working that can’t take the constitutional, article 27**. search on 12 December 2016. from <http://www.manager.co.th/Daily/ViewNews./Daily/ViewNews.aspx?NewsID =9570000052011>